

debatuts de l'estructuralisme: el diacrònic o evolutiu, sobre el qual E. Coseriu ha publicat fa poc una obra transcendental: *Sincronia, diacronia e historia*.¹ Poc temps abans, Martinet publicà el seu gran llibre *Economie de changements phonétiques: Traité de phonologie diachronique* (Paris 1955).

Seria impropï d'aquesta nota breu de donar compte detallat dels articles o treballs alludits. Alguns tracten de temes generals, com el de BAZELL sobre les fonts històriques d'algunes unitats lingüístiques, el de BOLINGER *Locus versus classes*, el de MIKUS sobre la posició sintagmàtica que ell ja ha defensat en altres ocasions, el d'ULLMANN sobre les relacions entre semàntica i estructuralisme, i d'altres.

Alguns dels treballs es refereixen a temes més concrets, si bé amb implicacions més generals. Recordem, especialment, els que tracten de temes romànics, com el de Lapesa *Sobre el ceceo y el seseo andaluces*, en el qual l'autor sosté encertadament que l'estructuralisme no és suficient per a explicar-nos totalment el perquè d'una evolució, per a la qual cal comptar amb factors culturals i històrics.

J. MATTOSO CAMARA ens parla sobre el tema *Êle comme un accusatif dans le portugais du Brésil*. L'autor explica aquest ús com a forma sintàcticament invariable. Com diu Mattoso Camara, hom no hauria de parlar d'acusatiu. En primer lloc, no creiem adequat de parlar de casos en les llengües romàniques i, encara més, *êle* s'empra en tots els casos. És coneguda la posició dels gramàtics contra l'ús de la forma que comentem. L'evolució que suposa l'ús d'*êle* suara indicat — acaba l'article — està dins una profunda evolució morfològica, estructuralment predeterminada pel sistema pronominal del portuguès.

Deixem per a una ocasió més escaient el comentari de l'article del senyor ALARCOS sobre l'evolució del consonantisme català, d'una gran importància per a la lingüística catalana.

Josep ROCA i PONS

«*Nueva Revista de Filología Hispánica*». Vols. I (1947), II (1948), III (1949), IV (1950), V (1951), VI (1952), VII (1953), VIII (1954), IX (1955), X (1956). México, El Colegio de México. 216 pàgs.; 414 pàgs.; 428 pàgs.; 436 pàgs.; 466 pàgs.; 424 pàgs.; 708 pàgs.; XII + 472 pàgs.; 464 pàgs.; 600 pàgs.

La *NRFH*, publicada a Mèxic des del 1947, hereva de la *RFH*,^{1a} fundada per l'inoblidable Amado Alonso, és la millor revista de filologia hispànica — pràcticament, espanyola i hispano-americana — publicada a l'estranger. Ens plau ací de recórrer els articles dels deu primers volums, agrupant-los d'una manera orgànica i fent-ne uns breus comentaris, impossibles d'allargar per manca d'espai i de temps; al final citarem les notes més importants i algunes de les recensions bibliogràfiques. Dividirem la nostra ressenya en tres parts: lingüística, història literària i altres aspectes.

A) *Lingüística*. — Pel que fa referència a la teoria de la lingüística, trobem dos estudis de les idees sobre el llenguatge de Benedetto Croce i de Jorge Luis Borges; són d'ALFREDO SCHIAFFINI, *El lenguaje en la estética de*

1. Cr. la meua recensió en aquest volum, pàgs. 171-172.

1a. Veg. la recensió d'ANTONI M. BADIA I MARGARIT, *ER*, II (1949-50), 323-335.

Croce (VII, 17-22), i d'ANA MARÍA BARRENECHEA, *Borges y el lenguaje* (VII, 551-569). — BENVENUTO TERRACINI, *Parentesco lingüístico: Contribución a la historia de un concepto* (VII, 23-33) dóna algunes notes sobre el problema del parentiu de les llengües i de la seva relació amb el substrat i l'adstrat.

La fonologia és representada per uns magnífics treballs d'AMADO ALONSO, prou coneguts, en els quals continua la labor iniciada en la RFH² per fer la història de la pronunciació medieval i del seu pas a la moderna;³ citem: *Trueques de sibilantes en antiguo español* (I, 1-12); *Examen de las noticias de Nebrija sobre antigua pronunciación castellana* (III, 1-82); *La pronunciación francesa de la ç y de la z españolas* (V, 1-37); *Formación del timbre ciceante en la c, z española* (V, 121-172, 263-312). — Relacionat amb aquest tema, JUAN COROMINAS, *Para la fecha del yeísmo y del lleísmo* (VII, 81-87) dóna notícia d'un curiós brot de ieisme a les zones d'Aragó i veïnes en els últims segles de l'Edat mitjana, que no va arribar a consolidar-se. — GIANFRANCO CONTINI, *Sobre la desaparición de la correlación de sonoridad en castellano* (V, 173-182), fa un estudi d'evolució diacrònica, no gaire reeixit. — DÁMASO ALONSO, ALONSO ZAMORA VICENTE i MARÍA JOSEFA CANELLADA DE ZAMORA estudien *Vocales andaluzas: Contribución al estudio de la fonología peninsular* (IV, 209-230), referent al vocalisme de l'Andalusia oriental, en el qual hom distingeix almenys vuit vocals. — En el mateix camp de la dialectologia, ALONSO ZAMORA VICENTE, *De geografía dialectal: -ao, -au en gallego* (VII, 73-80), delimita la frontera lingüística d'ambdós tractaments de -ANUS.

Els estudis morfològics i sintàctics es limiten a dos. ANGEL ROSENBLAT, *El género de los compuestos* (VII, 95-112), estudia els composts de substantiu i de prefix, de substantiu i d'adjectiu, de dos substantius, de verb i de substantiu, i composts diversos, i observa la primacia del masculí sobre el femení, generalment gènere derivat. — JUAN M. LOPE BLANCH, *Construcciones de infinitivo* (X, 313-336), tracta de setze construccions d'infinitiu, molt comunes a l'espanyol, omeses a la majoria de gramàtiques castellanes de fàcil consulta, tot i que la majoria d'elles són locucions formades durant l'Edat mitjana i el Segle d'Or.

Els estudis etimològics i lexicogràfics són molt nombrosos. JUAN COROMINAS, *Notas de lingüística italo-hispánica, con ocasión de dos libros nuevos* (X, 137-186), comenta el *Vocabolario etimologico italiano* d'ANGELICO PRATI i la *Historische Grammatik der italienischen Sprache und ihrer Mundarten* de GERHARD ROHLFS, fent abundoses rectificacions, observacions i precisions, amb constants referències al DCEC. — Del substrat mediterrani occidental, se n'ocupen VITTORIO BERTOLDI, *La Iberia en el substrato étnico-lingüístico del Mediterráneo occidental*, que estudia, per mitjà de la toponímia, I. *Los nombres del alcornoque*; II. *Cuniculus*; III. *Plumbus, Galena, Minium* (I, 128-147); RAMÓN MENÉNDEZ PIDAL, *Sufijos átonos en el Mediterráneo occidental* (VII, 34-55) intenta de mostrar que '-ar, el sufix més important, forma amb '-an, '-al i '-ag un conjunt morfològic, arrelat a la Mediterrània occidental; HENRY i RENÉE KAHANE i ANDREAS TIETZE, *El término mediterráneo jaluca* (VII, 56-62)

2. Cf. *ibid.*, 325.

3. Veg. AMADO ALONSO, *De la pronunciación medieval a la moderna en español*, I (Madrid 1955); el volum segon que s'ha de publicar, com l'anterior, a cura de Rafael Lapesa, encara no ha sortit.